

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

* Ένας λαός υφίσταται ήμιν
δείξη πώς δε φοβάται την
αλήθεια. — ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φυ-
σικούς της κανόνες.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΣΤ'

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 6 ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1908

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΘΜ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 290

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΛΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ. 'Ο φίλος Καί.
ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. 'Ιστορικά γεγονόματα
(συνέχεια).
ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΚΡΟΠΟΛΙΤΙΣΜΑ. Ρωμιόπουλος.
ΠΕΤΡΟΣ ΒΛΑΣΤΟΣ. 'Η Καλλιτεχνική Έκθεσις.
Σ. ΧΑΡΑΝΣ. Μερικά ύστερόγραφα στην κριτική των
'Αλυσίδων.
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Εσγλίστρεμα.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Σπύρος Μελάς. 'Αλκαίος.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ
—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

GUTLAND

Μεσ' στήν ψυχής μου τή βαθιά μίαν έκκλησίαν έχω χίσει
ποδοίς θεμέλιο τὸ 'Ονειρο, στέγη τῆς
ποδοίς δυὸ εἰκόνες πρὸ βωροῦ, δυὸ πύργους
πρὸς τὴν γῆν, μὴ Παναγία, μὴ ἑστὴ εἰς τὴν γῆν.

Κατάκοπος κι ἀνέλιπτος τῆς Ζήσης σφαιροκόποι,
μπαίνω σὲ κληροδοκί μου ξεκούραση ζητώντας,
ζητώντας τὸ ἀντίφωχο, τὴ λεβεντιά, τὴ μύστη,
καὶ βελόκοντας δὲ κι ζητῶ, παίρνοντας δὲ κι θέλω
μύστις τὸ ἅγιο εἰκόνημα τῆς Παναγίας μου ἀγγίζω
μὲ χεῖλινά που προσεύκονται κι δὲτα φιλῶν ἄκομα.

Πανέμορφο κι ἀπάνεμο λιμάνι τῆς Ζωῆς μου,
δοῦ δὴν ζῶ κ' ἐδὼ θὰ ζεῖς σὲ βάθινά τῆς ψυχῆς μου,
συνὸ κι ἀστεροπλούμιστο καὶ φεγγαρολουμένον,
ἀπείραχτο κι ἀπ' τὸν Καὶρὸ κι ἀπ' τὴν λυγρὴ φουρτούνα,
εἰ ἔχεις θεμέλιο τὸ 'Ονειρο καὶ στέγη τὴν 'Αγάπην.

ΔΕΙΚΝΥΔΑ

ΑΛΚΑΙΟΣ

ΡΩΜΙΟΠΟΥΛΕΣ!!..

Ταραζει κατάφυχα τὸ Γένος μας, κ' ἕνας πόνος
σκληρὸς, πού ξεσκιίζει τὴν καρδιά μας, μὰς ξυπνάει
στὴ Ζωή, γιὰ τὴν μὴ θυμίζει τὸ Θάνατο.

Καὶ ποῖός εἶναι κείνος πού χρέος του, παρηγο-
ρώντας τὸ Γένος μας τὸ φουρτουναχμένο, νὰ δυνα-
μώσῃ ἀπὸ τὸ ξύπνημα, γιὰ νὰ χαρούμε τὸ μεγάλο
τὸν 'Αναστημό;

Ποῖός, κρατώντας ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ τὴν πα-
ράδοση τοῦ κατὰ τρεμαῖ, θὰ μπολιάζει μὲ τὴ φρίκη
γιὰ τὴν ἀλήθειαν, μὲ τὸ μῖσος τὸ ἀθάνατο γιὰ κάθε
ὄχτρο μας, τὰ βλαστάρια μας, πού θὰ φωντῶσουν
μὴ μέρη, γὰρ μὲ τὴ δική τους δύναμη, πλάττει μὲ
τὸ χυμὸ τους, ἀπέθαντα στὸν ἄγωνα, γιὰ τὸν
τρας τους τὸ θέριμα;

Ποῖός θὰ πατήσῃ μὴ γιὰ πάντα τὴ Νεκρὰ
μὰς φοβερίζει;

'Εμεῖς ρωμιόπουλες. Ρωμιόπουλες!...

Σὰ γυναῖκα, σὰ ρωμιόπουλα περήφανη πού εἰμαι,
ἀπὸ μὰς τίς γυναῖκες, τίς ρωμιόπουλες, ὅλα τὰ ἔλ-
πιζω. 'Εμεῖς, μὲ τὸ γάλα μας καὶ μὲ τὰ χάρδια
μας, μὲ τὰ τραγούδια μας καὶ μὲ τὰ παραμύθια
μας, μὲ καὶ μὲ τὸ συνεπαρμό μας, μὲ τὸ γενναῖο
τοῦ χαρτοπόλεμου ἀγνάντεμα, μὲ τὴ λεβεντιά μας,
θὰ θρέψουμε καὶ θὰ τὰναθρέψουμε τὰ μεστομένα,
τὰ γερὰ ρωμιόπουλα.

Γιὰ μὰς τίς ρωμιόπουλες μιλῶ. Γιὰ τὴν σὰ χέ-
ρια μὰς μεγαλώνει τὸ Γένος; καὶ μὲ τὰ χέρια μας
πλάθεται σὴν ποδιά μας. Πρέπει γιὰ τοῦτο νῆναι
πάντ' ἀνοιχτά, πάντ' ἀγρυπνῶντα τὰ μάτια μας, νὰ
προσέχουμε πολὺ, γιὰτί, ἄλλως, ἀπάνω 'μας θὰ πί-
σῃ τὸ κατήγγοιο, τὸ καταρράνιο, καὶ τὸ πιζίδεμα,
γιὰ τὸν παραπλάττειν τοῦ κατὰ τρεμαῖ.

Φτάνει νὰ τὴ νοιώσουμε τὴ δύναμή μας. 'Αμα νοιώ-
σουμε τοῦτο, τότες δὲ θὰ δειλιάσουμε, μὰ θὰ ντρε-
πούμαστε νὰ ντροπιάσουμε τὴ φύτρα μας, τὴν ἱ-
στορία μας, τὴν προχτεσινὴν κλῆμα. Στὴ Ρωμιόσῳ-
νὴ δὲ λείψανε ποτές ρωμιές γυναῖκες, δυνατές κι
ἀναξιώστερες. Ρωμιές νῆμαστε, τὸ φυσικὸ μας νὰ μὴ
χάσουμε, καὶ φτάνει μὰς.

Ρωμιές μάννες νῆμαστε, νῆναι ρωμιόπουλα τὰ
παιδιά μας, κημάρι μας νὰ μὰς 'λένε ρωμιόκωννες,
κρουνιές τῆς Ρωμιόσῳνης. Καὶ θέλω νὰ πιστέψω
πὼς τὸ Γένος μὰς ξεπέρτει, καὶ τραβάει ὁλόσια
στὸ χαμό του, ἄμα ξεφύγει ἀπὸ τὸ φυσικὸ του,
ἄμα παίρνει νὰ σβῶνι μέσα του τὸ 'Εγὼ του, ἢ
Ρωμιόσῳνη.

Τίποτις νὰ μὴ φοβόμαστε ὅταν ἡ Ρωμιὰ βλέ-
πει ἀληθινὰ, σὰ ρωμιὰ μάννα. Τὴ μεγάλη πού εἶναι
ἡ δύναμή μας ὅταν τῆς δείχνουμε συντροφισσὰ τῆς
πλερισταίριαχτῆ τὴν ἀγάπην μας γιὰ τὸ ρωμιόσῳτό
μας, γιὰ τὸ χωριό μας, γιὰ τὴ χώρα, γιὰ τὴν Πα-
τρίδα. Πρῶτα κι ἀρχὴ τὸ σπιτικό μας, τὸ τζάκι,
νῆναι γερὸ, στεριοθεμέλιωτο, μὲ τὴν 'Αγάπην. Νά-
ναι τίμιο, δουλεφτεχνικὸ, λεβεντικὸ, καὶ νὰ ξέουμε
πὼς τὸ ἕνα φέρνει τῆλλο καὶ πὼς ἀπὸ μὰς, τίς γυ-
ναῖκες, γίνεται πάντα ἡ καλὴ ἀρχή. 'Εμεῖς θὰ βγα-
λουμε τὰ καλὰ παιδιά καὶ θ' ἀδγατίσουμε τὴ δύ-
ναμιν τοῦ σπιτικοῦ καὶ τὸ δυναμωμένο ἐξάπλωμα τῆς
Φύτρας. Γιὰ ὅλα τοῦτα νὰ μὴ φοβόμαστε τὴ δου-
λειά, οὔτε νὰ μὰς τρομάζουν τὰ μεγάλα. Τὸ ἴδιο
νὰ δουλεύουμε γιὰ τὸ μικρὸ τὸ σπιτικό καὶ γιὰ τὸ
Σπίτι μὰς τὸ μεγάλο. Μὰ ἕνα πρῶμα νὰ μὴν ξε-
χνῶμε τὸν κατὰ τρεμαῖ, πὼς μεγάλο καὶ δικίον καὶ
σπῆμα τὸ Γένος. Πρέπει νὰ μὴν νῆμαστε τὸν κατὰ
τρεμαῖ.

κατακεῖ πού διορίζει ἡ ἀληθινὴ ἀνάγκη, τὸ ἐθνικὸ
σωστὸ καὶ δικίον καὶ μεγάλο.

Καὶ πὼς μποροῦμε, — ὅπως νὰ ρωτήσῃ καμιά ρω-
μιόπουλα — πὼς δυνούμαστε, γυναῖκες ἡμεῖς, νὰ κα-
ταφέρουμε τέτοια μεγάλα δουλειά; Καὶ θ' ἀπαν-
τοῦσε τότες μὴ φωνὴ καὶ θῆλεγε: «Μεγάλη κι ἀ-
στέρεφτη εἶναι ἡ δύναμή σου, ρωμιόπουλα, φτάνει
νὰ τὴ νοιώσῃς τὴ δύναμή σου». 'Απὸ τὰ λόγια
θᾶπαντοῦσε ἡ Φωνή, ἡ Ρωμιόσῳνη, καὶ μὴ ρωμιὰ
γριούλα, μὲ καρδιά ὅλα νικα, μὲ μὴ κατάσπρα
ἀπὸ τὴ γνώση μαλλάνια, θὰ λαλοῦσε καὶ θὰ ἐρμή-
νευε:

— Νὰ μὴ φοβάστε, κόρες μου, τῆς παντρεῖας
τὰ βάρητα. Λαχτάρα σας νὰ θεμελιώσετε γερὸ κι
ἄξιο σπιτικό. 'Αξίος ὁ μιστὸς σας νὰ μεγαλώσετε
παιδιά πού ὁ κόπος σας θὰ τὰναστήσῃ μὲ γὰρ ἀν-
ταρῆς καὶ λειψάνου.

Χρυσολογὰ τῆς. Δὲ θὰ κερτάσῃ σὴν ὁμιλία τῆς
μὴ σείρα, σὰ διδάχος καὶ σὰ φιλόσοφος. Θὰ πῇ-
γαινε ἡ κουδέντα τῆς μὲ τὴ σείρα πού θᾶρχούνταν
στὸ κεφάλι τῆς οἱ θύμησης, γιὰτί πολλὰ θὰ εἶχε
ἰδωμένα τὸ κατάσπρα μαλλί τῆς, πολὺ πραγμαμένη
θᾶταν ἡ γριούλα πού θῆλεγε:

— Μὴν ἀφίνετε νὰ χάνεται ἡ ὑγεία σας, ἡ ὁ-
μορφιά σας, ἡ γλύκα σας καὶ ἡ ξυπνάδα σας. Πάν-
τα νὰ δυναμώνετε τὸ νοῦ σας, τὴν ψυχὴ σας καὶ τὸ
σῶμα σας. 'Αμα δὲ νοιάζεστε τὸν ἑαυτὸ σας, καὶ
σὲ σας κακὸ, καὶ στοὺς τριγυρινούς σας.

— Μὴν ξεχνάτε, παιδιά μου, τὰ μικράτα σας,
γιὰτί καὶ οἱεὶς παιδιά θὰ κάμετε. 'Ετοι, καὶ πομο
νὴ περισσὴ θᾶχετε, καὶ πολλὰ μαθήματα, πολλὰ
παραδείγματα, θᾶναι παντοτινὰ μπρὸς τὰ μάτια
σας.

— Μὴν ἀπελπίζετε ποτές σας. 'Οποῖος ἀπελ-
πίζεται γερὰ καὶ πεθαίνει. 'Η ρωμιὰ δὲν πρέπει νὰ
ἀπελπίζεται, μὰ νὰ ζῇ καὶ νὰ ἐλπίζῃ μὲ τὸν ἄντρα
τῆς καὶ μὲ τὰ παιδιά τῆς, κι ἀπ' ἄρτους νὰ ἐλπίζῃ.
— 'Η ἀγάπη, νὰ ξέρετε, κάνει τὰ πικρά γλυ-
κά. 'Η ἀγάπη δὲν τὸ ἀφίνει τὸ σπιτικό νὰ χαλάσῃ
καὶ νὰ παραλύσῃ. 'Η ἀγάπη εἶναι ὁ νόμος πού δια-
φεντίζει τὸ σπῆμα. Οἱ καλοὶ νόμοι πού βγαίνουνε τί-
ποτις δὲ φελένε σ' ἕναν τόπο πού τὰ σπιτικά του
εἶναι παραλυμένα.

— Τὸ καθετὶ βαθιὰ νὰ τὸ στοχάζεστε καὶ
πάντα σὰ ρωμιές νὰ τὸ κρίνετε. Νὰ μὴ σὰς πλανέ-
βουνε ξένες ἰδέες, ἀνώφελες γιὰ σας καὶ τοὺς γύρω
σας, νὰ μὴν ξυπάζετε ἀπὸ τὰ φερίματα τῶν ξέ-
νων κι ἀπὸ τὰ καμώματά τους. Νὰ ξέρετε πὼς οἱ
ξένοι δὲν μπορεῖ νὰ χροῦνε μέσα τους ρωμιόσῳνη, καὶ
περήφανες νᾶστε γιὰ τὴ γενιὰ σας, γιὰ τὰ ἰδιώματα